

Boebespreking: Stripverhaal

Florian Boer, Jens Jorritsma en Dirk van Peijpe

DE URBANISTEN EN HET WONDERE WATERPLEIN

Uitgeverij 010, 49 pagina's, ISBN 978 90 6450 736 6, € 12,50

Sponsplein tegen hoosbuien

verschenen in Binnenlands Bestuur, 10 september 2010

copyright Carien Overdijk

Op de wereldexpo in het wateromzoomde Shanghai maakt Rotterdam goede sier met het paviljoen Rotterdam Watercity. Een kunstmatige regenwolk stort er buien over een zogeheten waterplein. Een centraal bassin en een stelsel van kanaaltjes zorgen voor droge voeten.

De expo was nog maar net open, of in Nederland verscheen, van de hand van stedenbouwkundige Florian Boer en collega's, een fraai vormgegeven stripboek over de mogelijkheden voor noodwaterberging in stadswijken via speel- en sportpleinen.

De feiten staan niet los van elkaar. Al voor de architectuurbiënnale van 2005 vroeg de gemeente Rotterdam om innovatieve plannen tegen de toenemende wateroverlast. Boer en consorten, later verenigd in ontwerpbureau De Urbanisten, bedachten een vernuftig stadsplein dat regenwater uit omliggende straten tijdelijk kon vasthouden. Het sprak zo tot de verbeelding dat het met gemeente-ingenieurs werd doorontwikkeld.

snufjes

Het idee voor een waterplein vergaarde zo een scala aan varianten en (vorm)technische snufjes. Met reliëfs, niveaoverschillen, dammen, overlopen en pompen is de waterstand en afvoer reguleerbaar. In gesloten vorm kan een droog plein eenvoudig meebewegen met het waterniveau van een ondergronds bassin. Rotterdam berekende dat een stadsplein van 70 bij 30 meter een miljoen liter water aankan. De winst zit in het dubbele ruimtegebruik. Negentig procent van de tijd zal het plein – ingericht met bijvoorbeeld klimobjecten, een doolhof, zitbanken en een halfpipe – gewoon droog staan. Alleen na een zware stortbui leent het zich voor spelevaren, of voor mijmeren op een drooggevalen eilandje.

pastiche

Het beeldverhaal is zelf de beste advocaat. Geestig en informatief presenteert het een reeks pleinalternatieven. Boer en zijn collega's verweefden hun dwarsdoorsnedes, maquettes, cijfers en foto's in een heldere tekst, compleet met sfeervol getekende hoosbuien. Het boek bevat zelfs een bekwame pastiche van het beroemde prentenboek *Max en de Maximonsters*. Een Hollands Maxje in regencape droomt zich een woeste boottocht over een volgeregend plein.

Verteller Boer is aanwezig in een prettige voice-over, maar ook de getekende pleingebruikers leveren commentaar. Soms functioneel, vaak ook grappig. Op het sponsplein, dat opzwellt bij regen, zegt zo'n poppetje simpelweg 'square pants,' op het ijsplein 'it giet oan.'

Zelfs de officiële presentatie van een maquette brengt humor. De auteurs kozen een foto waarop de wethouder geschrokken het water met zijn handen probeert te keren. De tafel stond niet waterpas...

rudimentair

Door onwennigheid en complexe besluitvorming valt er, buiten Shanghai, nog nergens een high-tech waterplein te bewonderen. Vinexwijken bevatten soms wel rudimentaire vormen. Een ondiep bassin met stapstenen bijvoorbeeld, dat 's winters ook fungeert als schaatsbaantje.

Het eerste Rotterdamse plan voor een geavanceerd waterplein in een dichtbevolkte stadswijk stuitte vorig jaar op weerstand bij omwonenden en het betrokken stadsdeel. Dit najaar wordt nu wel een akkoord verwacht voor een locatie in Rotterdam-Noord.